

Szanowny Panie Przewodniczący, Wysoka Rado

Spotykamy się dziś, by ocenić gospodarkę finansową prowadzoną przez Samorząd Miasta Żyrardowa w roku 2016. Znamy już Państwo szczegóły sprawozdania z wykonania ubiegłorocznego budżetu przedstawione przez Panią Skarbnik. Ja chciałbym natomiast w kilku słowach podsumować to, co wydarzyło się w naszym mieście na przestrzeni 12 miesięcy minionego roku.

Otóż, rok 2016 był kolejnym dobrym dla Żyrardowa rokiem, jeśli chodzi o stabilność i bezpieczeństwo finansów publicznych. Przyjmując realny i przemyślany budżet na rok 2016 udowodniliśmy, że jeśli stworzy się dobry i spójny plan, jego realizacja nie stwarza później problemów.

Dzięki dużej konsekwencji we wdrażaniu planu oszczędnościowego i porządkowaniu finansów publicznych, aktualna sytuacja finansowa Miasta jest nieporównywalnie stabilniejsza niż jeszcze rok, czy dwa lata temu.

Rozważne gospodarowanie środkami publicznymi od pierwszych dni mojej prezydentury sprawiło, że finanse Żyrardowa są dziś bezpieczne, a dochody miasta z roku na rok rosną. Odwołując się wprost do danych za rok 2016, plan dochodów wykonany został na poziomie 103% w stosunku do pierwotnych założeń, a z kolei wydatki nie przekroczyły zaplanowanego limitu. Po raz kolejny udało się zamknąć rok budżetowy nadwyżką po stronie dochodów - tym razem na poziomie ponad 18 mln. zł! I nie jest to przypadek, ale efekt wielkiego zaangażowania nie tylko mojego, moich zastępców, czy pani skarbnik, ale wszystkich pracowników naszego urzędu.

Łączne dochody Miasta ze wszystkich źródeł, w roku 2016, ukształtowały się na poziomie blisko 163 mln. zł. Dla porównania powiem, że w roku 2014, kiedy obejmowałem urząd prezydenta, była to kwota niewiele ponad 118 mln. zł. Od razu zaznaczę, że tak znaczący wzrost dochodów nie jest wyłącznie zasługą zwiększenia środków przekazywanych Miastu na realizację zadań zleconych (w tym 500+). Porównując wysokość dochodu w latach 2014 i 2016 obserwujemy wzrost na poziomie ok. 45 mln. zł. Przy czym na realizację wszystkich zadań zleconych (w tym 500 +) otrzymaliśmy w 2016 roku łącznie ok. 31 mln zł.

Na uwagę zasługuje znaczący wzrost dochodów majątkowych w porównaniu z rokiem 2014. I tak, w 2014 roku dochody majątkowe stanowiły kwotę ok. 4,3 mln zł, a w roku 2016 było to już ok. 14,8 mln. zł. Co warto podkreślić, dzięki dużej konsekwencji w prowadzeniu gospodarki finansowej Miasta, w roku 2016 - drugi

rok z rzędu - w pełni zrealizowaliśmy założony plan dochodów majątkowych. Oznacza to, że był on opracowany w sposób przemyślany i realny.

Wykonanie budżetu za rok 2016 zdeterminowane było wieloma różnymi czynnikami zewnętrznymi, w tym zmianami w przepisach.

W roku 2016 na samorządy nałożono m.in. nowe zadania, jak choćby realizację świadczenia wychowawczego 500+. Co prawda otrzymaliśmy na ten cel dotację celową, ale sama organizacja procesu przyjmowania wniosków i wypłaty świadczeń była dużym wyzwaniem.

Wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie tzw. jednego podatnika VAT, sprawił, że w 2016 roku musieliśmy przygotować się do wprowadzenia nowego sposobu rozliczania VAT-u.

Zmiany legislacyjne wymusiły likwidację Zespołu Obsługi Placówek Oświatowych. W zamian, w myśl nowych przepisów, pojawiła się natomiast możliwość powołania Centrum Usług Wspólnych, które zapewnia w tej chwili obsługę finansowo-księgową nie tylko placówkom oświatowym, ale także innym jednostkom miasta.

Ogromnym wyzwaniem dla naszego samorządu, podobnie jak dla wszystkich samorządów w kraju, było – zrealizowane przez rząd w trybie ekspresowym - przesunięcie momentu rozpoczęcia realizacji obowiązku szkolnego z 6 do 7 lat. Zmiana w tym zakresie weszła w życie z dniem 1 września 2016 roku.

Nie mniej ważną kwestią było podniesienie minimalnego wynagrodzenia. Regulacje w tym zakresie spowodowały konieczność zmian w niektórych działach po stronie wydatków, ale też pozytywnie wpłynęły na wysokość udziału w podatku dochodowym.

Dalekowzroczna polityka finansowa, oparta na rzetelnym, gospodarnym, celowym i oszczędnym dokonywaniu wydatków, w połączeniu z wielką skrupulatnością w pilnowaniu wpływów do budżetu, zaowocowały tym, że każdego dnia roku, mowa oczywiście o roku 2016, nasze Miasto posiadało płynność finansową i co warto podkreślić, nie było potrzeby korzystania z linii kredytowej. Znacząco zmalały tym samym koszty obsługi długu publicznego.

W mojej ocenie w pełni uprawnione jest twierdzenie, że nasz ubiegłoroczny budżet był budżetem prorozwojowym, stwarzającym dogodne warunki dla intensywnego rozwoju Miasta. Dowodem na to jest kilkukrotny wzrost wydatków majątkowych w stosunku do poprzednich okresów rozliczeniowych. I tak, w roku 2014 była to kwota 2,7 mln. zł, a w 2016 roku – aż 21,3 mln zł! W sumie, w roku

ubiegłym zrealizowaliśmy ponad 50 zadań inwestycyjnych, w tym, 40 jednorocznych.

Odnosząc się bezpośrednio do danych zapisanych w sprawozdaniu finansowym za rok 2016, nadal największą pozycją po stronie wydatków pozostaje oświata - około 30% ogólnej sumy wydatków. W roku 2016 na realizację zadań z zakresu oświaty wydatkowaliśmy kwotę około 42 mln. zł, z czego – ponad otrzymywaną subwencję oświatową – dołożyliśmy bezpośrednio ze środków własnych ok. 10 mln zł. Warto w tym miejscu podkreślić, że około 2,2 mln zł wydatkowaliśmy w roku ubiegłym, jako dotację dla niepublicznych placówek oświatowych.

W roku 2016 zainicjowaliśmy również, zaplanowany na kilka najbliższych lat, proces podnoszenia standardu naszych placówek oświatowych. Przy Zespole Szkół Publicznych Nr 2 zrealizowaliśmy nowe wielofunkcyjne boisko sportowe oraz przeprowadziliśmy termomodernizację samego budynku szkoły. Przygotowaliśmy także od strony dokumentacyjno-projektowej remont Ochronki, w której ma swą siedzibę Miejskie Przedszkole Nr 9. Rozdaliśmy także nagrody edukacyjne, w ramach uchwalonego lecz nie realizowanego od kilku lat, Lokalnego Programu Wspierania Edukacji Uzdolnionych Dzieci i Młodzieży.

Blisko 40 mln. zł, wydaliśmy w roku 2016 na realizację zadań z obszaru pomocy społecznej. W tym wypadku znacząca część tej kwoty, bo około 30 mln. zł, równoważona została po stronie wpływów, pochodzących z budżetu centralnego.

Kolejne znaczące działy po stronie wydatków, to:

- gospodarka mieszkaniowa z blisko 9-procentowym udziałem w wydatkach
- administracja publiczna – 8,25%
- transport i łączność – 6,52%
- gospodarka komunalna i ochrona środowiska – 5,87%
- kultura fizyczna – 4,67%
- oraz kultura i ochrona dziedzictwa narodowego – 3,83%.

Należy także zaznaczyć, że zgodnie z ugodą zawartą z Urzędem Marszałkowskim, począwszy od 2016 roku, spłacamy zadłużenie dotyczące modernizacji drogi wojewódzkiej nr 719. W roku ubiegłym zapłaciliśmy I ratę

w wysokości ok. 200 tys. zł. Kolejne, wyższe raty regulować będziemy w latach 2017-2019.

Rok 2016 był także dobrym rokiem, jeśli chodzi o realizację miejskich inwestycji. Udało się wyremontować duży fragment ulicy Środkowej, która jest jedną z kluczowych ulic w komunikacji między Północną Dzielnicą Mieszkaniową a dworcem PKP. Wybudowaliśmy też kilka nowych ulic, m.in. Kutnowską, Jeleniogórską czy Salezjańską. Spółka PGK oddała do użytku suszarnię osadów komunalnych, która znacznie usprawni proces oczyszczania ścieków, a spółka PEC, podnosząc funkcjonalność miejskiego systemu ciepłowniczego, zrealizowała kilka kolejnych odcinków sieci przesyłowej. W roku 2016 rozpoczęliśmy także proces inwestycyjny związany z realizacją wielorodzinnego budynku mieszkaniowego, który powstaje przy ul. Waryńskiego.

Mówiąc o pozytywnych zmianach, jakie zaszły w mieście w minionym roku, należy także przypomnieć fakt likwidacji zakładu budżetowego Targowisko Miejskie i powierzenie całości spraw związanych z funkcjonowaniem obiektu Przedsiębiorstwu Gospodarki Mieszkaniowej. Kilka pierwszych miesięcy działalności targowiska w nowej formule organizacyjnej, potwierdza, że była to jak najbardziej słuszna decyzja.

Podsumowując rok 2016 należy także bardzo mocno podkreślić, że był to bardzo dobry rok, jeśli chodzi o zdobywanie przez Miasto środków zewnętrznych. Pozyskaliśmy w sumie ponad 20 mln zł! Około 6,6 mln. zł otrzymaliśmy na bardzo duży i ważny z punktu widzenia zapotrzebowania społecznego projekt budowy sieci ścieżek rowerowych. 1,3 mln. zł - na budowę dwóch parkingów zlokalizowanych przy dworcu PKP, przy ul. Towarowej oraz ul. POW/Plac Piłsudskiego, których fizyczna realizacja rozpoczęła się w ubiegłym tygodniu.

Blisko 160 tys. zł pozyskaliśmy na budowę (zrealizowaną w całości w roku 2016) wielofunkcyjnego boiska przy Zespole Szkół Publicznych Nr 2 (o czym już wspominałem) oraz ponad 260 tys. zł na realizację (kontynuowanego także w 2017 roku) projektu edukacyjnego przygotowanego przez Miejskie Integracyjne Przedszkole Nr 10, którego celem jest stworzenie dzieciom niepełnosprawnym warunków do efektywnej rewalidacji i wszechstronnego rozwoju.

Dofinansowanie w wysokości ponad 1,6 mln zł otrzymaliśmy na realizowaną obecnie aktualizację Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Żyrardowa oraz wypracowanie modelowych rozwiązań z zakresu finansowania rewitalizacji, pełniąc w tym zakresie rolę lidera na forum ogólnopolskim. Ponad 8 mln zł pozyskaliśmy

wreszcie na projekty drogowe, z czego 6,4 mln zł, jako refundację już zrealizowanych przedsięwzięć.

Wiosną tego roku otrzymaliśmy także pozytywną decyzję w sprawie dwóch ważnych dla Miasta projektów, przygotowanych w roku 2016. Mam tutaj na myśli rewitalizację zabytkowego budynku Ochronki oraz rozwój terenów zielonych, na których realizację, zaplanowaną na rok 2017, otrzymaliśmy odpowiednio dofinansowanie w wysokości blisko 2,6 mln oraz ponad 13 mln. zł.

W roku 2016 konsekwentnie dbaliśmy także o poziom bezpieczeństwa w Mieście. Ze środków budżetowych dofinansowaliśmy zakup nowego samochodu na potrzeby żyrdowskiej komendy policji. Sfinansowaliśmy również, za kwotę 40 tys. zł, dodatkowe patrole policyjne, pilnujące porządku i bezpieczeństwa na żyrdowskich ulicach. Około 90 tys. zł. przeznaczone zostało na zachowanie gotowości bojowej OSP. Zakupiliśmy też nowe kamery do monitoringu wizyjnego oraz dodatkowe elementy wyposażenia funkcjonariuszy Straży Miejskiej.

Bardzo dobre wyniki na koniec 2016 roku uzyskaliśmy także w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi. Dzięki konsekwentnej egzekucji należnych Miastu opłat za odbiór i utylizację odpadów udało nam się wygenerować nadwyżkę finansową, która pozwala nam, w roku bieżącym, poważnie zastanowić się nad możliwością obniżenia opłat wnoszonych przez mieszkańców.

Nie sposób podsumować rok 2016 nie wspominając o uruchomieniu programu „Inicjatyw Lokalnych”, w ramach którego zrealizowanych zostało kilkanaście przedsięwzięć zaproponowanych przez samych mieszkańców. Uważam, że jest to niezwykle cenny program, który pobudza mieszkańców do aktywności i bieżącego współdziałania z władzami miasta, inspiruje do formułowania swoich potrzeb i oczekiwań, a także daje realne narzędzia do wprowadzania pozytywnych zmian w swoim najbliższym otoczeniu. Sukces pierwszej edycji programu jest dla mnie najlepszym dowodem na to, że warto kontynuować, a także poszerzać w przyszłości tę formę współpracy z mieszkańcami miasta. Dla porównania powiem, że w roku 2016 zrealizowaliśmy w sumie 16 projektów zainicjowanych przez samych mieszkańców (realizacja niektórych przeciągnęła się na rok bieżący), natomiast już w tej chwili, choć mamy dopiero maj, jesteśmy w trakcie realizacji 15 projektów wyłonionych w ramach naborów rozpisanych w roku 2017. Wyraźnie widać więc, że mieszkańcy chcą mieć wpływ na sposób wydatkowania naszych wspólnych pieniędzy i szybko uczą się procedur obowiązujących w tym zakresie.

Rok 2016 to także czas intensywnej współpracy z organizacjami pozarządowymi. Jej ramy, a także charakter zadań publicznych powierzanych do realizacji organizacjom pozarządowym wyznaczał uchwalany corocznie program współpracy. Na ten cel wydaliśmy w roku ubiegłym 1,8 mln. zł.

Podsumowując 2016 roku warto również przypomnieć o inicjatywach adresowanych do najstarszych mieszkańców Miasta. Mam tutaj na myśli kontynuację Programu Żyrardowskiej Karty Seniora, obok oczywiście Programu Żyrardowskiej Karty Dużej Rodziny, a także podjęcie prac dokumentacyjno-projektowych związanych z budową, już w roku bieżącym, Parku Seniora - w lasku przy ul. Konarskiego. Konsekwentnie wspieraliśmy i wspieramy również Uniwersytet Trzeciego Wieku, który od niedawna ma wreszcie własną siedzibę w należącym do miasta budynku przy ul. Piaskowej.

Rok 2016, to także rok jubileuszowy - „*Rok Filipa de Girarda w 100-lecie nadania Miastu Żyrardów praw miejskich*”. W zdecydowanej większości wydarzeń przygotowanych na tę okoliczność mieli zapewne Państwo okazję uczestniczyć, dlatego nie będę przypominał całego programu obchodów. Kalendarz wydarzeń jubileuszowych był na tyle bogaty i zróżnicowany, że z pewnością każdy z Państwa znalazł w nim coś, co wzbudziło jego zainteresowanie, sprawiło radość i na dłużej zapadło w pamięć. Powiem tylko, że jestem niezmiernie dumny z faktu, iż trwałą pamiątką obchodów jubileuszowych stał się pomnik Filipa de Girarda. Cieszę się, że właśnie za mojej i Państwa kadencji, patron naszego Miasta doczekał się wreszcie godnego uhonorowania. Wierzę, że takim trwałym śladem roku jubileuszowego będą także stypendia im. Filipa de Girarda, które w roku 2016 miałem zaszczyt przyznawać po raz pierwszy.

Wspominany przez mnie jubileusz 100-lecia nadania Miastu Żyrardów praw miejskich stał się również okazją do odnowienia starych i nawiązania nowych kontaktów z partnerami zagranicznymi - z samorządami Lourmarin, Marsylii, Krasnej Lipy, czy Trjawnny. Nasze ubiegłoroczne działania w tym zakresie już w tym roku owocują ciekawymi inicjatywami, w postaci wymiany młodzieży (kilkanaście dni temu w Krasnej Lipie gościła grupa żyrardowskich uczniów), czy też ofertą zagranicznych staży (propozycję w tym zakresie złożyło Lourmarin).

Wszystko o czym przed chwilą mówiłem, stanowi oczywiście tylko wycinek naszej pracy w roku 2016, którą z niesłabnącym zaangażowaniem kontynuujemy w roku 2017, zapowiadającym się jeszcze lepiej z punktu widzenia dalszego rozwoju Miasta.

Zadłużenie Miasta na koniec ubiegłego roku, w odniesieniu do roku 2014, spadło z 52 do 38,1 mln. zł. W chwili obecnej wskaźnik zadłużenia opisany w art. 243 ustawy o finansach publicznych kształtuje się na poziomie na tyle bezpiecznym, że mamy dziś możliwość korzystania z narzędzi finansowych wspierających realizację inwestycji, takich jak np. obligacje. Jest to o tyle ważne, że głównym zadaniem samorządu jest przecież nie tylko troska o stan finansów publicznych, ale również dbanie o rozwój miasta i podnoszenie komfortu życia mieszkańców.

Rok miniony był wyraźnie korzystniejszy niż nasze wstępne, ze zrozumiałych względów, wciąż jeszcze bardzo ostrożne prognozy. A budżet na rok 2016 był budżetem operatywnym i elastycznym, zapewniającym właściwą realizację wszystkich spoczywających na samorządzie lokalnym zadań.

Kończąc, chciałbym serdecznie podziękować Państwu za wsparcie, zaufanie i bardzo dobrą współpracę zarówno przy tworzeniu, jak też przy realizacji planu finansowego na rok 2016. Jeśli będą mieli Państwo szczegółowe pytania dotyczące przedłożonego sprawozdania, jestem do Państwa dyspozycji.